

VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS PRANCIŠKONŲ GIMNAZIJOS LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS (GIMTOSIOS KALBOS) DALYKO PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS VERTINIMAS

1. Pagrindinio ugdymo ir Vidurinio ugdymo programų pakopose taikomas formalusis vertinimas, pagrįstas Bendrosiomis ugdymo programomis, brandos egzaminų programomis, ir neformalusis vertinimas, pagrįstas individualiais mokytojo informacijos kaupimo, jos analizės, fiksavimo ir informavimo apie vertinimą būdais.

2. Vertinimą ugdymo procese sudaro vienas kitą sąlygojantys diagnostinis ir formuojamasis vertinimo tipai.

3. Atsiskaitomieji lietuvių kalbos ir literatūros darbai, už kuriuos rašomas pažymys, yra kontrolinis darbas, savarankiškas darbas, testas, apklausa žodžiu, apklausa raštu, rašinys, kūrybinis darbas, diktantas, atpasakojimas, viešasis kalbėjimas.

4. Ugdant mokinių kompetencijas dalyku, jos vertinamos kartu su dalykiniais pasiekimais.

5. Pagrindiniame ir viduriniame ugdyme, kai mokinių pasiekimai vertinami pažymiais, jie siejami su pasiekimų lygiais: slenkstinis (I) lygis – 4, patenkinamas (II) lygis – 5–6, pagrindinis (III) lygis – 7–8, aukštesnysis (IV) lygis – 9–10.

6. Lietuvių kalbos raštingumo modulis 5-8 klasėse įskaita nevertinamas.

7. Diktantų vertinimo normos.

7.1. Diktantas vertinamas vienu pažymiu. Rašybos ir skyrybos klaidos žymimos paraštėje sutartiniais ženklais (I – rašybos klaida, V – skyrybos klaida).

Pažymys ir klaidų skaičius.

Pažymys	Rišlaus / sakinių diktanto klaidų skaičius			Žodžių diktanto klaidų skaičius
	Rašybos	Skyrybos	Bendras	
10	1	1	1	1
9	1	2	2–3	2
8	2–3	3–4	4–5	3
7	4	5	6–7	4
6	5	6	8–10	5
5	6	7–8	11–13	6
4	7–8	9–10	14–15	7–8
3	9–10	11–12	16–18	9–10
2	11–12	13–15	19	11–12
1	13 ir daugiau	16 ir daugiau	20 ir daugiau	13 ir daugiau

Vertinant diktantą, pažymį lemia rašybos / skyrybos klaidų skaičius, ne vien bendras klaidų skaičius, pavyzdžiui, jei mokinys (-ė) padarė 6 rašybos ir 1 skyrybos klaidą, diktantas vertinamas penketu; jei mokinys (-ė) padarė 7 rašybos ir 4 skyrybos klaidas, diktantas vertinamas ketvertu; jei mokinys (-ė) padarė 5 rašybos ir 9 skyrybos klaidas, diktantas vertinamas ketvertu; jei mokinys (-ė) nepadarė rašybos klaidų, bet padarė 3 skyrybos klaidas, vertinama aštuonetu.

Diktanto žodžių skaičius

Klasė	Rišlaus / sakinių diktanto	Žodžių diktanto
V	90–100	20–25
VI	110–120	25–30
VII	120–130	30–35
VIII	130–140	35–40

IX (I gimnazijos)	140–160	40–45
X (II gimnazijos)	160–180	45–50

8. Atpasakojimo vertinimas 5–10 (gimnazijos I–II) klasėse.

Atpasakojimo vertinimo kriterijai.

Kriterijai Taškai	Turinio atskleidimas: esmės ir įvykių tarpusavio ryšių supratimas.	Teksto prasmės suvokimas ir atskleidimas: pagrindinės minties, vertybinių autoriaus nuostatų ir perkeltinių prasmių supratimas.	Teksto struktūra, stilius, žodyno turtingumas, sintaksinių formų įvairovė.	Raštingumas
5	Atrinkti esminiai dalykai. Suprastos ir puikiai atskleistos veiksmo aplinkybės, veikėjų charakterio savybės, motyvai ir poelgiai, nulėmę veiksmo eigą.	Puikiai suprastos ir išryškintos autoriaus ir veikėjų vertybinės nuostatos. Puikiai paaiškintos ne tik tiesiogiai pasakytos prasmės, bet ir nutylėti ar prieštaringi dalykai.	Tekstas prasmingai suskirstytas pastraipomis; kalba aiški, rišli; žodžiai parenkami tiksliai ir pagal situaciją; žodynas turtingas; sakinių struktūra įvairi.	Rašoma taisyklinga kalba, be klaidų.
4	Atrinkti esminiai dalykai. Iš esmės suprastos pagrindinės aplinkybės ir veikėjų motyvai bei poelgiai, kurie nulėmė veiksmo eigą.	Iš esmės suprastos autoriaus ir veikėjų vertybinės nuostatos ir išryškintos atpasakojant. Paaiškintos ne tik tiesiogiai pasakytos prasmės, bet ir nutylėti ar prieštaringi dalykai.	Tekstas tinkamai suskirstytas pastraipomis; kalba aiški, rišli; sakinių struktūra įvairi; žodžiai vartojami tinkama reikšme.	Rašoma taisyklinga kalba, 1–2 klaidos.
3	Ne visai suprastos aplinkybės ar veikėjų motyvai ir poelgiai, kurie nulėmė veiksmo eigą.	Tik iš dalies suprastos ar ne visai išryškintos autoriaus ir veikėjų vertybinės nuostatos. Stengiamasi paaiškinti ne tik tiesiogines, bet ir perkeltines ar tiesiogiai nepasakytas prasmes.	Tekstas ne visai tinkamai suskirstytas pastraipomis; pasitaiko aiškumo, rišlumo, sakinių struktūros trūkumų; žodžiai ne visada vartojami tinkama reikšme.	Rašoma pakankamai taisyklinga kalba, 3–5 klaidos.
2	Tik dalis aplinkybių ar veikėjų motyvų ir poelgių suprasta, todėl veiksmo priežastys ne visai paaiškintos.	Bandomos aiškinti autoriaus ir veikėjų nuostatos. Paaiškintos tik tiesiogiai pasakytos prasmės, atpasakotos neesminės detalės, trūksta paaiškinimų, kurie atskleistų teksto	Daug aiškumo, rišlumo trūkumų; dažnai nejaučiamos pastraipos ar sakinio ribos. Didelė dalis sakinių elementarios struktūros; žodynas elementarus	Rašoma pakankamai taisyklinga kalba, 6–8 klaidos.

		supratimą.	/žodžiai dažnai vartojami netinkama reikšme.	
1	Bandoma suprasti, kas vyksta tekste, bet pasakojant klystama.	Apie vertybinius dalykus tik užsimenama. Esmė nesuprasta, nukrypta į neesminių dalykų paaiškinimus.	Testas nenuoseklus, nerišlus, neskaidoma pastraipomis / skaidoma nemotyvuotai. Sakiniai elementarios struktūros; žodynas skurdus / žodžiai vartojami netinkama reikšme.	Yra nemažai kalbos, rašybos ir skyrybos (9–12) klaidų.
0	Tekstas visiškai nesuprastas, rašoma apie dalykus, kurių nebuvo atpasakojimo tekste.	Autoriaus idėjos, vertybinės nuostatos visiškai nesuprastos.	Tekstas nerišlus, neaiškus. Sakiniai neaiškos struktūros; žodynas skurdus / žodžiai vartojami netinkama reikšme.	Yra daug kalbos, rašybos ir skyrybos (13 ir daugiau) klaidų.

Atpasakojimo vertinimas pažymiu.

Taškai	Pažymys
20–19	10
18–17	9
16–15	8
14–13	7
12–11	6
10–9	5
8–7	4
6 ir mažiau	3

9. Rašinio vertinimas 5–8 klasėse.

Rašinio vertinimo kriterijai.

Kriterijai Taškai	Temos suvokimas ir plėtojimas, teiginių pagrindimas, argumentų tinkamumas.	Struktūra ir nuoseklumas, stilius, žodyno turtingumas, sintaksinių formų įvairovė.	Raštingumas: žodynas, gramatika, rašyba, skyryba
5	Tema puikiai suprata, tinkamai pasirinkti aspektai. Argumentai parinkti taikliai.	Yra visos trys struktūrinės dalys, skaidymas pastraipomis itin tikslingas; mintys plėtojamos nuosekliai ir	Rašoma taisyklinga kalba, be klaidų.

		kryptingai. Kalba stilinga, sakiniai įvairūs, žodžiai parenkami tiksliai, pagal situaciją.	
4	Tema supраста, pasirinkti tinkami aspektai. Argumentų pakanka.	Yra visos trys struktūrinės dalys, pastraipomis skaidoma prasmingai; mintys plėtojamos nuosekliai. Kalba aiški, rišli; žodžiai parenkami tiksliai; sakinių struktūra įvairi.	Rašoma taisyklinga kalba, 1–3 klaidos.
3	Tema supраста, aspektai pasirinkti tinkamai, tačiau ne visur pavyksta išvengti paviršutiniškumo. Didžioji dalis argumentų tinkami, kartais atsitiktiniai.	Yra visos trys struktūrinės dalys, tekstas ne visada prasmingai suskaidytas pastraipomis; gali pasitaikyti pasikartojimų / nenuoseklumo. Kalba aiški, rišli; sakinių struktūra įvairi; žodžiai vartojami tinkama reikšme.	Rašoma pakankamai taisyklinga kalba, yra 4–6 klaidos.
2	Tema supраста paviršutiniškai / iš dalies; pasirinkti aspektai ne visi išplėtoti / prieštarauja vienas kitam; dažnai tuščiažodžiaujama. Argumentai formalūs, paviršutiniški.	Rašinio struktūra turi trūkumų, ne visada jaučiamos pastraipų ribos; gali būti kartojama ar pasakojama nenuosekliai. Pasitaiko aiškumo, rišlumo, sakinių struktūros trūkumų; žodžiai ne visada vartojami tinkama reikšme.	Rašoma ne visai taisyklinga kalba, yra 7–10 klaidų.
1	Tema supраста tik iš dalies; pasirinkti aspektai nepadedą atskleisti temos / negebama jų išskirti; dažnai tuščiažodžiaujama. Bandoma argumentuoti.	Yra ne visos struktūrinės dalys, nejaučiamos pastraipų ribos; kartojama ar pasakojama nenuosekliai. Yra daug aiškumo, rišlumo trūkumų; dažniausiai nejaučiamos sakinio ribos / sakiniai elementarios struktūros; žodynas skurdus / žodžiai vartojami netinkama reikšme.	Yra nemažai kalbos, rašybos ir skyrybos klaidų (11–16 klaidų).
0	Tema nesupраста arba rašoma apie dalykus, nesusijusius su tema. Neargumentuojama arba tuščiažodžiaujama.	Struktūra pabira; nejaučiamos pastraipų ribos; nuolat kartojama tas pats. Kalba neaiški, nerišli; sakiniai neaiškios struktūros; žodynas skurdus arba žodžiai vartojami netinkama reikšme.	Yra daug kalbos, rašybos ir skyrybos klaidų (17 ir daugiau klaidų).

Rašinio žodžių skaičius.

Klasės	Žodžių skaičius
V–VI	150–200
VII–VIII	200–250

Rašinio vertinimas pažymiu.

Taškai	Pažymys
15–14	10
13–12	9
11	8
10	7
9–8	6
7–6	5
5–4	4
3–2	3
1	2
0	1

10. Rašinio vertinimas 9–10 (gimnazijų I–II) klasėse.

10.1. Rašinio vertinimo 9-10 (I–IIG) klasėje kriterijai (vertinama pagal PUPP kriterijus <https://www.nsa.smsm.lt/wp-content/uploads/2025/07/PUPPrasymovertinimokriterijai.pdf>)

10.2. Rašinio vertinimas pažymiu.

Taškai	Pažymys
30–29	10
28–26	9
25–23	8
22–20	7
19–17	6
16–14	5
13–11	4
10–8	3
7–5	2
4–1	1

Minimalus rašinio žodžių skaičius 9–10 (gimnazijų I–II) klasėse 200 žodžių.

11. Kalbėjimo vertinimas 5–10 (gimnazijos I–II) klasėse. (Viešasis kalbėjimas integruojamas į ugdymo procesą.)

Kriterijai	Taškai	Aprašas
Temos (užduoties, klausimo) atskleidimas ir kalbėjimo tikslo suvokimas	5	Tema puikiai atskleista. Aiškiai suformuluota pagrindinė mintis (pagrįsta išvada) ir iš jos kylantys (į ją vedantys) svarbiausi teiginiai, atskleidžiama mokinio pozicija. Tinkamai parinkti argumentai (pasakojimai, pavyzdžiai, analogijos, pateikiama iliustracinė medžiaga ir pan.).
	4	Tema atskleista. Suformuluota pagrindinė mintis (pagrįsta išvada) ir iš jos kylantys (į ją vedantys) svarbiausi teiginiai, mokinio pozicija aiški. Tinkamai parinkti argumentai (pasakojimai, pavyzdžiai, analogijos, pateikiama iliustracinė medžiaga ir pan.).
	3	Tema atskleista. Pagrindinę mintį galima suprasti iš ją pagrindžiančių teiginių, argumentuojama, suformuluojamos

		išvados.
	2	Kartais nukrypstama nuo temos, dalis argumentų netinkami arba jų trūksta, išvados neaiškios.
	1	Nukrypstama nuo temos, teiginiai nepagrįsti, tuščiažodžiaujama.
	0	Kalbama ne į temą.
Kalbėjimo struktūra, aiškumas, sklandumas, rišlumas, sakinių ir žodyno įvairovė.	5	Kalbama sakytine kalba, įtaigiai, logiškai, nuosekliai, rišliai, struktūruotai. Žodynas turtingas, sakinių struktūra įvairi (gali būti 1–2 trūkumai).
	4	Kalbama aiškiai, sklandžiai, rišliai, struktūruotai. Žodynas turtingas, sakinių struktūra įvairi (gali būti 3–4 trūkumai).
	3	Kalbama pakankamai sklandžiai, rišliai, pasitaiko minties šuolių. Žodynas ir sakinių struktūra tinkama (gali būti 5–6 trūkumai).
	2	Kalbama nepakankamai rišliai, sakiniai vienodos struktūros, trūksta žodžių. Raiškos trūkumai netrukdo suprasti sakomo teksto.
	1	Kalbama nesklandžiai, vartojama nemotyvuotų įterpinių, daroma daug pauzių. Raiškos trūkumai trukdo suprasti sakomą tekstą.
	0	Kalbama labai trumpai, nesklandžiai, nerišliai. Beveik nesugebama sieti sakinių, dažnos nepagrįstos pauzės. Sunku suprasti sakomą tekstą.
Tarties, kirčiavimo, intonacijos, gramatikos ir žodyno taisyklingumas, tinkamumas	5	Tartis, kirčiavimas, gramatika ir žodynas atitinka bendrinės kalbos normas (gali būti 1–2 trūkumai). Kalbama tinkama intonacija.
	4	Tartis, kirčiavimas, gramatika ir žodynas atitinka bendrinės kalbos normas (gali būti 3–4 trūkumai). Kalbama tinkama intonacija.
	3	Tartis, kirčiavimas, gramatika ir žodynas vartojami pakankamai taisyklingai (5–6 trūkumai).
	2	Tartis, kirčiavimas, gramatika ir žodynas dažnai vartojami netinkamai, netaisyklingai, bet daromos klaidos netrukdo suprasti teksto.
	1	Daroma daug tarties, kirčiavimo, gramatikos ir žodyno klaidų. Tai trukdo suprasti tekstą.
	0	Daroma labai daug tarties, kirčiavimo, gramatikos ir žodyno klaidų. Tekstas beveik nesuprantamas.

Kalbėjimo vertinimas pažymiu.

Surinkti taškai	Pažymys
15	10
14	9
13–12	8
11–10	7
9–8	6
7–6	5
5–4	4
3	3
2	2
1	1

12. Rašto darbai III-IVG klasėse (**testai, teksto suvokimo užduotys, apklausa raštu, motyvuoti atsakymai į klausimus**) vertinami pagal tų užduočių vertinimo normas taškais, o po to pagal skalę keičiami pažymiu matematinės proporcijos principu: pažymys lygus mokinio surinktų taškų skaičiui padaugintam iš 10 ir padalintam iš maksimalaus užduočių taškų skaičiaus. Atsiskaitomuosiuose darbuose nurodomas maksimalus užduočiai / klausimui skirtų taškų skaičius (mokinys atlikdamas užduotį žino maksimalų taškų skaičių).

12.1. III-IVG klasių mokinių **rašiniai** vertinami pagal valstybinio egzamino vertinimo instrukciją. IIIG kl. per I pusmetį rašoma ne mažiau kaip 3 pastraipos, per II pusmetį ne mažiau kaip 2 rašiniai. IVG kl. per mokslo metus parašomi ne mažiau kaip 6 rašiniai. Mokytojo nuožiūra, IVG kl. papildomai gali būti rašomos ir pastraipos. Pastraipų apimtis: IIIG kl. ne mažiau kaip 150 ž., IVG kl. ne mažiau kaip 180 ž.

12.2. Lietuvių kalbos ir literatūros VBE (II dalies) rašymo užduotis (probleminio klausimo svarstymas ar teksto analizė ir interpretacija) ir I dalies (viešasis kalbėjimas) patikrinimas vertinamas pagal instrukciją:

<https://www.nsa.smsm.lt/wp-content/uploads/2026/01/LKL-VBEIvertinimo-instrukcija.pdf>

<https://www.nsa.smsm.lt/wp-content/uploads/2026/05/LKL-VBE-II-dalies-vertinimo-kriterijai-svetainei.pdf>

Rašto darbas vertinamas 70 taškų, viešasis kalbėjimas 30 taškų (surinkti taškai dauginami iš 1,5)

12.3. Rašinio **pastraipos** vertinimo aprašas. Teksto analizės ir interpretacijos (paryškintas šriftas) bei probleminio klausimo svarstymo (*pasviras šriftas*) rašinio pastraipos vertinimo lentelė

Aspektai	Taškai	Aprašas
Tema, pagrindinė mintis. <i>Problema, teiginys, požiūris.</i>	3	Tema suvokta, išplėtotą. Aiški pagrindinė mintis. Struktūra puiki. <i>Problema puikiai suprasta, aiškus teiginys, įtikinamas rašančiojo požiūris.</i>
	2	Tema suvokta. Pagrindinė mintis pakankamai aiški. Tinkama struktūra. <i>Problema suvokta, teiginys pakankamai aiškus, rašančiojo požiūris aiškus.</i>
	1	Bent pusė parašyto teksto susijusi su tema / neaiški pagrindinė mintis. Tinkama struktūra. <i>Problema ne visai aiškiai suformuluota, stinga aiškumo, prasminių akcentų teiginiui, rašančiojo požiūris ne visai aiškus.</i>
	0	Tema nesuvokta, daugiau nei pusė teksto parašyta kita tema. <i>Problema nesuvokta, nėra teiginio, rašančiojo požiūris nepagrįstas..</i>
2. Interpretavimas ir kūrinio analizė <i>Teiginių argumentavimas, aiškinimas</i>	2	Interpretuojama ir analizuojama tuo aspektu, kurio reikalauja tema. Interpretavimas rodo labai gerą kūrinio supratimą. <i>Pateikiami tinkami, svarūs argumentai, kuriais pagrindžiamas pagrindinis teiginys.</i>
	1	Kūrinių idėjos suprantamos, tinkamai interpretuojamos, analizuojamos. <i>Dominuoja bendro pobūdžio aiškinimas, nesistengiama argumentuoti.</i>
	0	Kūrinys bandomas interpretuoti, bet iškreipiama kūrinio esmė.

		<i>Pagrindinis teiginys nepagrindžiamas.</i>
3. Rėmimasis kontekstu	1	Tikslingai remiamasi kontekstu.
	0	Kontekstas aptartas, bet netikslingai.
4. Stiliaus normų laikymasis	2	Kalba stilinga / 1-2 trūkumai.
	1	3-5 trūkumai
	0	6 ir daugiau trūkumų
5. Kalbos normų laikymasis	2	1 – 3 klaidos
	1	4 – 7 klaidos
	0	8 ir daugiau klaidų

4 ir 5 kriterijų klaidos skaičiuojamos IIIG kl. iki 150 ž., IVG kl. – 180 ž.

Surinktų taškų už parašytą pastraipą vertimas į pažymį:

Surinkti taškai	Pažymys
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10	10

13. Mokinys vertinamas už perskaitytų privalomų ir kontekstinių didesnės apimties kūrinių turinio suvokimą pažymį įrašant į dienyną. Mokytojas savo nuožiūra prieš pradedant nagrinėti kūrinį gali pateikti užduotis (testas, motyvuoti atsakymai į klausimus ar kt.), leidžiančias patikrinti skaityto kūrinio turinio suvokimą. Vertinama pagal 9 punkte nurodytą tvarką.

14. Bandomasis lietuvių kalbos egzaminas IVG klasėje vertinamas pažymiu, įrašant jį į dienyną.

15. Už dalyvavimą Gimnazijos, respublikinėse ir rajoninėse olimpiadose, konkursuose rašomas „10“.

16. Lietuvių gimtosios kalbos pamokose taikomas **kaupiamasis vertinimas**, kuriuo siekiama įvertinti papildomas mokinių pastangas, skatinti mokymosi motyvą:

16.1. Kaupiamasis pažymys rašomas už šias mokinio veiklas: apklausą raštu, apklausą žodžiu, namų darbus, darbą pamokoje (individualų darbą, darbą grupėje), skaitymo įgūdžius, skaitomo teksto suvokimą.

16.2. Mokytojai kaupiamąjį vertinimą klasėse taiko vadovaudamiesi individualia informacijos kaupimo ir jos fiksavimo sistema. Kaupiamąjį pažymį mokinys gauna rinkdamas + ir / arba -, balus (2, 1, 0).

16.3. Iš kaupiamojo vertinimo mokiniai gauna 1–5 pažymius per pusmetį.

17. Akivaizdžiai nusirašytas darbas vertinamas „1“, pažymį įrašant į dienyną.

18. Neperskaitomai parašytas darbas vertinamas neigiamu pažymiu „1“.

SUDERINTA

Lietuvių kalbos ir literatūros mokytojų metodinės grupės
susirinkime 2026-08-25, protokolo Nr. V3-69

SUDERINTA
Direktoriaus pavaduotoja ugdymui
Vaiva Krikščiūnaitė-Buitvydė
2026-08-25